

Meer aandacht voor zwerfjongeren

Op 11 mei 2013 gingen in Rotterdam plastic badeendjes te water voor het goede doel. De badeendjes werden voortgestuwd door de Rotterdamse brandweer. Mensen konden €2,- euro inzetten op het winnende eendje. Deze 'duckrace' werd georganiseerd door Reach Out (commissie van de studievereniging Star uit Rotterdam). Deze actie leverde, naast veel publiciteit, bijna €5000,- op voor het goede doel: pensioen Maaszicht, opvang voor zwerfjongeren. Hierdoor was er niet alleen aandacht voor Maaszicht, maar ook voor de zwerfjongeren zelf. In het verleden leek er minder of geen aandacht voor deze groep, de laatste jaren is er echter meer aandacht voor de zwerfjongeren.

Hoeveel zwerfjongeren zijn er?

In 2010 stelde de Tweede Kamer de definitie van 'zwerfjongeren' vast: dit zijn jongeren tussen de 17 en 23 jaar die feitelijk of residentieel dakloos zijn en meervoudige problemen hebben. Meervoudige problemen is opgenomen in de definitie omdat dakloosheid op zichzelf makkelijk op te lossen zou zijn. Uit het daarop volgende onderzoek in 2011 bleek dat er circa 9000 zwerfjongeren zijn, 3000 meer dan in 2007. In deze telling is ook meegenomen de groep jongeren die is opgenomen in andersoortige opvang (bijvoorbeeld beschermd wonen) waardoor de telling hoger uitvalt. Alleen de zwerfjongeren in de hulpverlening is in beeld: het totaal aantal zwerfjongeren is vermoedelijk nog groter. Daarbij bleek dat er niet voldoende specifieke opvang was voor deze jongeren.

Waarom zoveel zwerfjongeren?

Jongeren hebben vaak meerdere problemen, waarvan geen stabiele woonplek het kernprobleem is. Een normaal leven opbouwen lukt niet zonder het oplossen van de

andere problemen. De complexe problematiek en een versnippering van bestaande voorzieningen dragen bij aan de hoeveelheid zwerfjongeren. Vaak hebben zwerfjongeren te maken gehad met jeugdzorg. De jeugdhulpverlening trekt zich echter terug op het moment dat iemand 18 jaar wordt, dan wordt de persoon volwassen geacht. Jongeren met een achterstand krijgen zo niet de begeleiding die ze nodig hebben om volwassen te worden. Jongeren voelen zich vaak onveilig in de reguliere opvang voor volwassenen, en deze opvang kan niet de begeleiding bieden die jongeren nodig hebben.

De 'gemiddelde' zwerfjongere bestaat niet

De groep zwerfjongeren is divers van samenstelling. Voorbeelden van problemen onder de jongeren zijn een verleden met gezinsproblemen (waaronder opgroeioproblemen, verwaarlozing, geweld en misbruik), een licht verstandelijke handicap, ernstige en/of langdurige psychiatrische problematiek, alcohol en/of drugsgebruik, en geldproble-

men. De jongeren willen vaak een zo normaal mogelijk leven opbouwen, maar veelal lukt dit niet.

Geldproblemen

De situaties van jongeren zijn divers en complex, en vraagt om hulpverlening op maat. Niet alleen de versnipperde hulpverlening kan een probleem zijn, ook de kwetsbare financiële positie van jongeren is een obstakel. De uitkering of studiebeurs waar jongeren aanspraak op kunnen maken is laag, waardoor ze moeilijk of niet kunnen voorzien in hun dagelijks levensonderhoud. Een groot deel van de zwerfjongeren heeft schulden opgebouwd. Geld om af te betalen is er niet, jongeren kunnen zich ontmoedigd voelen om te gaan werken omdat inkomsten grotendeels naar schuldeisers zullen gaan. Daarbij zijn jongeren, die zijn aangewezen op de opvang, verplicht om een eigen bijdrage te betalen. Door de lage uitkering of basisbeurs kunnen jongeren deze niet betalen. Ook uitstroom uit de opvang is vaak lastig, omdat huren relatief hoog zijn, waardoor jongeren vaak langer in de opvang verblijven.

Jongeren aan het woord

Er kan een slag geslagen worden in de hulpverlening aan zwerfjongeren. In een aantal steden zijn platforms opgezet voor zwerfjongeren, waaronder in Zuid-Holland

het Platform Zwerfjongeren van het Basisberaad (Rotterdam) en het Lokaal platform werkgroep jongeren van De Achterban (Den Haag), verenigd in het landelijk platform voor zwerfjongeren United Voices. Op lokaal niveau proberen de platforms het beleid van de gemeente te beïnvloeden, in Rotterdam is het Platform Zwerfjongeren gesprekspartner voor de gemeente. De problemen en obstakels waar jongeren tegenaan lopen worden verzameld en aangedragen bij de betrokken instellingen en organisaties, en eens in de twee maanden is er overleg met de gemeente Rotterdam.

Een van de zaken is bijvoorbeeld het aanvragen van een uitkering. De eisen die aan jongeren gesteld worden zijn hoog. Voor woonruimte heb je een uitkering nodig, en voor een uitkering woonruimte. Het is vaak lastig deze vicieuze cirkel te doorbreken. Jongeren voelen zich vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Een ander probleem is dat er vaak onbekendheid is rond deze groep. Vanuit de platforms wordt dan ook gewerkt aan meer bekendheid over zwerfjongeren.

Lees verder

Meer informatie over zwerfjongeren is te vinden op de websites: www.zwerfjongeren.nl en unitedvoicesplatform.wordpress.com.

Bas van Bellen

Pensioen Maaszicht Rotterdam

Maaszicht is een 24-uursopvang waar de jongeren langere tijd wonen. De mentor werkt samen met de jongere aan het oplossen van diens problemen en aan een nieuwe toekomst. Na het pension kan de jongere doorstromen naar een BOL woning (Begeleiding Op Locatie). De jongere kan ook direct op zichzelf gaan wonen met, indien nodig, na-begeleiding door een medewerker van Maaszicht. Maaszicht biedt circa 30 jongeren onderdak en begeleiding. Er wordt gewerkt met de vijf b's: bed, bad, brood, begeleiding en buitenzorg (nazorg). Er wordt nauw samengewerkt met de diverse instanties in Rotterdam. De bijna €5000,- die is opgehaald met de duckrace wordt gebruikt om de BOL woningen op te knappen.

Bron: www.maaszicht.nl